

(nad CD *Déjá vu (live)* Pavola Hammela a Radima Hladíka)

Když jsem letos v červnu poslouchal na festivalu Vyšehraní kapelu Prúdy **Pavola Hammela**, netušil jsem, že mezitím došlo k fúzi této legendy slovenské hudby s druhou legendou české hudby, s kytaristou

Radimem Hladíkem

. Nějak mi unikl i jejich společný koncert v únorovém pořadu Blues ze Staré pekárny / Sólo pro?, vysílaný na ČT 2. Jenže, co se má stát, stane se, a někdy se stane i něco velmi příjemného. A tak se mi dostala do rukou deska této dvojice s názvem

Déjá vu (live)

, nahraná 28. 5. 2007 živě, bez dotáček, právě ve Staré pekárně v Brně. Podobný název mělo i album čtveřice Stills, Crosby & Nash (Young) z roku 1969. Jak z názvu vyplývá, jde o výběr z bohaté písňové tvorby Pavola Hammela. Hammel vydal od roku 1969 přes 40 alb a je tedy z čeho vybírat.

Jedinou výjimkou je skladba *Čo nás rozdelí* s textem Kamila Peteraja, která na tomto albu zní poprvé, a dokonce ve dvou podobách. První verze, stejně jako osmnáct dalších skladeb, je ve verzi unplugged, a na konci druhá verze s bicími Viktora Zimy a baskytarou Vojtěcha Říhy. Protože předpokládám, že zejména mladší generaci jméno Hammel již mnoho neříká a starší generace většinou vysloví jen název písní

tanca

Učitelka
či

Medulienka

, dovolím si v rámci recenze i jistou míru hudební osvěty.

První na desce je skladba *Balada o smutnom Jánovi*. Poprvé jsem ji slyšel v Houpačce Jiřího Černého koncem šedesátých let. Vyšla na první, dnes již legendární, LP s názvem Zvonky z roku 1969. K dvorním textařům kapely, tj. Rudolfo Skukálkovi a Jánů Masarykovi přibyl poprvé jeden z "majitelů klíčů" k Pavlu Hammelovi, jak řekl v jednom z rozhovorů, Boris Filan. Filan byl Hammelovým spolužákem. Tahle píseň bezpochyby patří do té části Hammela, kterou lze bez rozpaků nazvat folkovou. Ostatně Hammel sám přiznává, že jeho láskami byli a jsou Dylan a Donovan. Bohužel, pro další osud desky je právě tato píseň nepříznivá, neboť v roce 1969 se upálil skutečný Ján - Jan Palach.

Druhá skladba s textem Borise Filana s názvem *Kto je kto* vyšla na CD Unplugged v roce 1995. Text starý dvanáct let je velmi aktuální i dnes: "

Z politiky prišiel teraz medzi ľudí svrab. Nevieť kto je prostitútka a kto rovný chlap?"

Skladba *Stretnutie s tichom* je i názvem alba z roku 1977. Textem ji opatřil druhý "majitel klíče" od Hammela, Kamil Peteraj. Peteraj byl pro změnu spolužákem Mariana Vargy z konzervatoře (učil se na violu) a Varga jej přivedl do kapely. Stretnutie s tichom je smutná nostalgická

skladba, jedna z mnoha hudebních Hammelových podob.

Skladbu *Cez plece* otextoval Boris Filan. Poprvé vyšla na albu *Čas malín* z roku 1981. Zůstala tak trochu ve stínu tehdejších Hammelových hitů, zejména stále žádané skladby ZRPŠ. Ale je typickou hammelovskou křehkou melodií vyjadřující pocity dospívání.

Skladbu *Medulienka* jsme mohli koncem sedmdesátých let slyšet z rozhlasu a televize téměř denně. Je na albu písní pro děti s názvem *Vrabec vševed* z roku 1979. Spoluautorem melodie na text Kamila Peteraje je Fero Griglák, který přišel do kapely Prúdy v patnácti letech jako hotový sólový kytarista. Skladba patří k těm, které Hammel "povinně" zpívá na každém koncertu.

Skladbu *Staré kone a nahé jazdkyne* jsem poprvé slyšel letos na zmíněném Vyšehraní. Spolu s ní jsem slyšel skladbu *Kamalásky*. Obě písně s textem Kamila Peteraje vyšly na albu Prúdy 1999 a jsou i na tomto novém albu. Oba texty dost přesně vyjadřují pocity generace autorů: mládí je pryč, jsme staří koně a naše touhy zůstávají jen touhami. Naše chyby chápou jen ty ženy, které nejsou ani láskou, ani kamarádkou, ale cosi mezi tím - kamaláskou.

Skladba *Srdce na uzol* s textem Kamila Peteraje je z alba *Labutie piesne* z roku 1993. Celé album ve srovnání s projasněnými a často až šlágrově znějící předchozími Hammelovými písněmi (viz. stále hraná *Učitelka tanca* z alba *Hráč*) působí spolu s ostatními z *Labutích* písní velmi smutně, až ponuře. Hammel má mnoho podob a poloh a bezesporu sem patří i nostalgie a smutek, obsažené na tomto albu.

Zato skladba *Po písmenku* patří mezi ta Hammelova díla, která lze po prvním poslechu zpívat jen s doprovodem kytary. Je to typická folková záležitost odstartovaná Hammelovou prvotinou *Spievam si pieseň*

z roku 1965. Po písmenku je zhudebněnou básní Miroslava Válka, který byl jedním z nejlepších básníků Slovenska 20. století a byl i velmi dobrým překladatelem poezie. Vedle toho byl až do roku 1988 ministrem kultury Slovenské republiky. Četl jsem, že jeho další báseň *Smutná ranná električka*, zhudebněná Marianem Vargou, měla vyjít již na prvním albu *Zvoňte zvonky*.

Najdeme ji ale až na *Zelené poště* z roku 1972. Při prvním setkání Hammela a Hladíka to byla vlastně jediná píseň na koncertu, kterou Hladík znal, protože ji hrál již na *Zelené poště*. Zbytek prvního koncertu byla fantastická improvizace této staré beatové páky. "Električka" nese jasnou pečť Vargy a já v pozadí stále slyším, jak melodii odsekávají jeho hammondky. Patří k tomu nejlepšímu, co kdy Prúdy hrály.

Píseň *Usmej sa, keď odchádzam* s textem Borise Filana je z alba *Som šťastný, keď ste šťastní* z roku 1972. S úvodním recitativem a s motivem smutné lásky je na live koncert jako stvořená. Naproti tomu píseň *Akýsi cudzinec* je z natočeného, ale dlouho nevydaného alba *Pokoj vám z roku 1969*. Bylo zejména reakcí na sovětskou okupaci a master se "ztratil" na třicet let. Text je překladem originálu Rogera McCougha (přeložil Ján Buzássy), hudbu složil Hammel. Text je zcela jasnou alegorií na okupaci. Hammel v rozhovoru prohlásil, že by v případě edice alba přišly pro něj i kapelu zlé časy.

Skladba *S holubom na hlave* s textem Borise Filana je z alba *Dnes už viem* z roku 1983. Opět jedna z krásných Hammelových melodií.

Píseň *Slušne žiť* najdeme na albu Prúdy 1999. Textem ji opatřil Kamil Peteraj a je zpovědí autora: *"Nie som Kain ani Ábel, mudrc ani kráľ. Mám len kľúč od hudby a v tej hudbe tvár."*

Skladbu *Prečo nie som väčší pes* s textem Kamila Peteraje najdeme na desce *Kreditka srdca* z roku 2004. Jde o povzdech nad nepatrností lidské malosti: "P

Kreditka srdce

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Středa, 02 Leden 2008 04:00

rečo králik nie je kráľ?"

Píseň *Milá krásne pripitá* je na albu *Život* je z roku 1997. Opět jde o filanovsky vyjádřený milostný motiv: *"Najviac mi chutí to, čo mi zakážeš a predsa dovolíš?"*

Stejný motiv má i Filanův text v písni *Síť sebou by som chcel?*: *"Síť sebou by som chcel veslovať, alebo píliť drevo. Rozumieť si aj bez slova a vyplakať sa spevom."*

Píseň *Kreditka srdca* s textem Borisa Filana je i titulem alba z roku 2004. Opět zpověď generace více než středního věku, která ještě neskončila a chce ještě něco dokázat.

Album je velmi vydařeným dramaturgickým projektem. K tomu přispěl i velmi dobře udělaný digipack, jehož autorem je Vladimír Yourkovič. O kvalitu nahrávky se postaral Radim Hladík mladší.

Pavol Hammel a Radim Hladík: *Déjà vu (live)*, vydáno u Indies Happy Trails Records, celková stopáž ani cena neudány